

# ANMELDEORDNINGER FOR SVINEBRUG - SEPTEMBER 2017

NOTAT NR. 1726

Regnearket kan beregne muligheder for udvidelser af slagtesvineproduktionen i eksisterende stalde godkendt efter 1. januar 2007 og opnåelig produktion ved skift af dyretype.

---

INSTITUTION: SEGES SVINEPRODUKTION  
FORFATTER: PER TYBIRK  
UDGIVET: 20. SEPTEMBER 2017

Dyregruppe: Slagtesvin  
Fagområde: Miljø

## Sammendrag

Den tidligere anmeldeordning "Fulde stalde 2", som er beregnet på stalde godkendt efter 1. januar 2007, er genopstået i en tidsbegrænset periode indtil 1. august 2018 som en ny § 17. Den giver nu muligheder for udvidelser også i de områder med stigende husdyrtryk og/eller med fosforkrav til arealer, hvor man ikke tidligere har kunnet bruge ordningen.

Udvidelsesmuligheden er knyttet til fald i N ab dyr pr. slagtesvin i normtal for husdyrgødning og udvidelsen består i, at der kan fyldes op til samme N ab dyr ifølge normtal 2016/17, som den mængde N ab dyr, der er i godkendelsen. Den godkendte mængde N ab dyr kan enten være det aktuelle normtal brugt i husdyrgodkendelse.dk eller N ab dyr ifølge selvvalgte fodervilkår. Den maksimale udvidelse på 21-22 % kan opnås for godkendelser fra 2007-2011 baseret på normtal, mens mulighederne er væsentligt lavere ved senere godkendelser, eller hvis der er brugt fodervilkår til at reducere ammoniakfordampningen.

Udvidelsen begrænses i nogle tilfælde af krav om, at der maksimalt må produceres 350 kg tilvækst pr. godkendt stiplads, og at den gennemsnitlige vægt i staldene ikke må stige i forhold til det godkendte.

Regler om skift i dyretype for anlæg godkendt før august 2017 findes nu i § 14. Det er en ordning alene baseret på dyreenheder, som er så restriktiv, at de tilladte dyretypeskift ved normal drift ikke kan give anledning til øget ammoniak- eller lugtemission. Ved skift af dyretype mellem søer, smågrise og slagtesvin kan der efter skift i dyretype kun være 50 % af de dyreenheder, der er godkendt – dog skal reduktionen i dyreenheder kun være 30 %, hvis der skiftes fra slagtesvin til smågrise.

Beregningsgrundlaget for reduktion i dyreenheder er den dyreenhedsdefinition, der gjaldt på godkendelsestidspunkter.

Regnearket håndterer formler for dyreenheder (§ 14) og N ab dyr (§ 17) i de relevante godkendelsesår og krav i § 17 til maksimal kg tilvækst og kg svin på stald.

DOWNLOAD: [Regneark](#)

## Baggrund

### § 17. Emissionsorienteret produktionstilpasning (slagtesvin)

I forbindelse med overgang til ny miljøregulering er der lavet en anmeldeordning, som er en 1-årig videreførsel af den tidligere § 31, også kaldet "Fulde stalde 2". Ordningen findes i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, kapitel 10, § 17 og er målrettet husdyrbrug med en tilladelse/godkendelse efter § 10-12 efter 1. januar 2007. Ordningen er nu kun målrettet slagtesvinebrug og kravene er ændret lidt. Anmeldeordningen er derfor en overgangsløsning, hvor slagtesvineproducenter kan vurdere, om de vil anvende anmeldeordningen til at justere produktionsomfanget - eller om de foretrækker at ansøge om en tilladelse eller godkendelse ifølge den nye husdyrlov.

For at sikre mod merpåvirkning af ammoniakfølsom natur er der et afstandskrav fra staldafsnittet til kategori 1-3 natur på 100 meter. For tilladelser og godkendelser fra før 10. april 2011 er der ikke taget højde for de krav til totaldeposition i de meddelte tilladelser og godkendelser, som blev fastsat i 2011. Det kræves derfor, at disse tilladelser og godkendelser overholder et afstandskrav på 600 meter til kategori 1-2 natur.

For at sikre mod øgede lugtgener er der fastsat krav om, at den samlede vægt af slagtesvin på stald i hvert staldafsnit ikke må øges i forhold til det tilladte/godkendte produktionsareal. Den samlede vægt beregnes som antal stipladser ganget med gennemsnitsvægten pr. slagtesvin på stald.

Gennemsnitsvægten beregnes som hovedregel som et gennemsnit af indgangsvægt og afgangsvægt. Hvis der er godkendt et interval af afgangsvægte med tilsvarende justeringer af antal dyr, må der tages udgangspunkt i den godkendte produktion med den størst samlede vægt.

Regnearket håndterer ikke afstandskrav. Man må derfor først vurdere, om den aktuelle produktion er fri af afstandskrav.

## §14. Skift i dyretype

Der er ligeledes lavet en anmeldeordning for skift i dyretyper for husdyrbrug, som ikke er godkendt eller tilladt ifølge § 16a og 16b i den nye husdyrlov. Anmeldeordningen giver en enkel måde at konvertere mellem dyretyper alene ud fra dyreenheder - til gengæld er der krav til reduktion i antal dyreenheder, som sikrer, at en sådan konvertering ikke forøger miljøbelastningen.

Denne regel er i princippet enkel, da skift i dyretype alene styres af krav om reduktion i antal dyreenheder - med 30 % reduktion i DE ved skift fra slagtesvin til smågrise og 50 % reduktion i antal DE ved alle andre skift i dyretyper indenfor svin. Det komplicerede er de skiftende definitioner af dyreenheder, og at man skal basere omregningen på det aktuelle godkendelsesårs definition.

Er anmeldeordningen for begrænsende, kan man alternativt få den ønskede produktion godkendt ifølge den nye husdyrlov. Denne anmeldeordning er ikke tidsbegrænset.

## Diskussion

### Beregningsproblemstillinger for (§ 17) "Fulde stalde 2"

I anmeldeordningerne for fulde stalde (§ 17) skal man sammenligne N ab dyr ifølge normtal 2016/17 for den anmeldte produktion med N ab dyr på godkendelsestidspunktet. For godkendelser fra januar 2007 til april 2011 blev N ab dyr beregnet med type 1 korrektionsligning basis 2005/06 normtal i hele perioden – da denne ligning var reference for de generelle ammoniakkrav.

I 2007/08 blev ligningerne til beregning af N ab dyr opdateret i normtal for husdyrgødning. Opdateringen betød, at samme inddata for råprotein, foderforbrug og vægtintervaller gav 3-4 % mindre N ab dyr end de gamle ligninger for slagtesvin – mens forskellen var cirka 17 % for smågrisene. Forskellene skyldtes indregning af mere N pr. kg tilvækst end i de gamle formler.

I forbindelse med omlægningen af husdyrgodkendelse i 2011 blev den oprindelige 2005/06 type 1 ligning opdateret ved at genberegne normtal med de nye ligninger for N pr. kg tilvækst i smågrise og slagtesvin – og ud fra de opdaterede normtal blev der udviklet en ny "2005/06"-ligning som reference for ammoniakfordampningen – så ændringer i normtal udtrykte reelle fremskridt og ikke bare en ændret vurdering af N pr. kg tilvækst i grise.

Når man skal vurdere den mulige udvidelse ifølge § 17, er udgangspunktet for beregning af N ab dyr derfor:

- 01.01.2007 - april 2011: Genberegnet type 1 ligning basis 2005/06 normtal
- April 2011 – 30.09.11 : Type 1 ligning, 2010/11 normtal

- 01.10.11 - 30.09.12 : Type 1 ligning, 2011/12 normtal
- 01.10.12 - 30.09.13 : Type 1 ligning, 2012/13 normtal
- 01.10.13 - 30.09.14 : Type 1 ligning, 2013/14 normtal
- 01.10.14 - 30.09.15 : Type 1 ligning, 2014/15 normtal
- 01.10.15 - 30.09.16 : Type 1 ligning, 2015/16 normtal.

Udvidelsesmulighederne ud fra alene N ab dyr er ved uændret vægtinterval 21-22 % for godkendelser før april 2011, cirka 8 % for godkendelser fra april 2011-oktober 201, men kun cirka 4 % for senere godkendelser.

I regnearket kan desuden indtastes eventuel foderkorrektion, der i givet fald vil være mere begrænsende end det aktuelle normtal – ellers ville man ikke have brugt fodervilkår!

I nogle godkendelser kan reglerne om maks. samme kg svin på stald som godkendt og maks. 350 kg tilvækst pr. godkendt stiplads være begrænsende – det afhænger både af antal producerede pr. stiplads i den oprindelige godkendelse og af ændringer i vægtintervaller. Det kan ofte være en lidt tilfældig begrænsning, da relationen mellem stipladser og producerede dyr aldrig har været særlig veldefineret, og derfor svinger meget fra godkendelse til godkendelse. Regnearket beregner den maksimale produktion ved 350 kg pr. stiplads ud fra de godkendte stipladser – og hvis dette er lavere end maks. ud fra N ab dyr, så er det 350 kg's reglen, der bestemmer udvidelsesmuligheden.

Regnearket tolker reglen "den samlede vægt af slagtesvin på stald i hvert staldafsnit (antal stipladser x gns. vægt) må ikke øges i forhold til den samlede vægt på stald, som er tilladt eller godkendt" for hele anlægget som følger:

- Maks. antal tilladte dyr i det samlede anlæg er:
- $\text{Godkendte antal stipladser} \times (\text{indgangsvægt} + \text{afgangsvægt}), \text{ godkendt} / (\text{indgangsvægt} + \text{afgangsvægt}), \text{ anmeldt}.$

Hvis der i godkendelsen specifikt er angivet stipladser for hvert enkelt staldafsnit (sektion), må samme regel gælde for det enkelte staldafsnit – hvilket kan være begrænsende – mens denne regel sjældent skaber begrænsninger, hvis den alene tolkes ud fra stipladser i det samlede anlæg, da gradvis tømning ved udlevering betyder, at der normalt er færre dyr på stald end de godkendte stipladser – på hele anlægget.

Regnearket regner alene på det samlede anlæg – men kan selvfølgelig også bruges til at beregne konsekvensen af denne regel for de enkelte sektioner – det kan kræve en udskrift pr. sektionsstørrelse til denne regel – og så en udskrift for anlægget som helhed af hensyn til de øvrige regler for hele produktionsomfanget fra anlægget.

## Beregningsmodel for § 14, Skift i dyretype

Regnearket håndterer alene skift mellem dyretyper indenfor svin.

Regnearket giver en omregningstabel, hvor man indtaster de godkendte og ønskede vægtintervaller mm. Der beregnes herefter, hvor mange andre dyr der kan skiftes til pr. 1.000 godkendte søer, smågrise eller slagtesvin afhængig af dyreenhedsdefinitioner i godkendelsesåret.

Det betyder, at regnearket kun viser en omregningstabel – så må brugeren selv regne forholdstal i forhold til den aktuelle produktion. Regnearket ville blive stort og uoverskueligt, hvis alle relevante omregninger i alle år skulle kunne indtastes og beregnes direkte.

For slagtesvin er der det problem, at der kan være to lidt forskellige beregninger af DE i perioden 2002-2010. Det skyldes, at den oprindelige definition i 2002 var 36 slagtesvin fra 30-100 kg pr. DE og en beregningsmodel med følgende kg tilvækst pr. DE:

- 0-40 kg: 4.000 kg
- 40-87 kg: 2.500 kg
- >87 kg: 2.000 kg.

Den eksakte beregning ud fra dette blev senere afrundet, således at standardvægtintervallet 30-102 kg fik tildelt 35,0 slagtesvin pr. DE – hvor de oprindelige formler gav 34,72. De to formler, som er brugt ved godkendelser, er derfor:

1: DE pr. dyr, udgangspunkt 30-100 kg =  $1/36 + (30\text{-starvægt})/4000 + (\text{slutvægt}-100)/2000$

2: DE pr. dyr, udgangspunkt 30-102 kg =  $1/35 + (30\text{-starvægt})/4000 + (\text{slutvægt}-102)/2000$ .

Der bliver på denne måde lidt færre dyreenheder, hvis man korrigerer fra 35 slagtesvin, 30-102 kg pr. DE – (ligning2) - end hvis man korrigerer fra 36 slagtesvin, 30-100 kg pr. DE (ligning1).

Regnearket indeholder begge beregningsmodeller, og det foreslås, at man bruger den beregning af DE for godkendt produktion, som rent faktisk har været brugt i godkendelsen - det er nok oftest med udgangspunkt i 35 slagtesvin 30-102 kg pr. DE.

## Kombination af § 14 og § 17

I nogle tilfælde kan det være relevant at kombinere anmeldeordningerne, hvor man starter med at beregne den maksimalt mulige slagtesvineproduktion - og derefter konverterer dele af eller hele slagtesvineproduktionen til en anden dyretype. Det kunne fx være ved FRATS-produktion, hvis den oprindelige godkendelse har lige mange smågrise og slagtesvin – da man så kan konvertere en lille del af udvidelsen i slagtesvin til smågrise. Det kan også være, hvis man ønsker at konvertere en mindre slagtesvineproduktion på en soejendom til enten smågrise eller søer.

# Konklusion

Der er udviklet et regneark, som kan beregne opnåelig produktion ved to anmeldeordninger, nemlig beregning af tilladt produktion ved emissionsbaseret produktionstilpasning for slagtesvin (§17), henholdsvis ved skift i dyretype indenfor svinebrug (§ 14). § 17 gælder for tilladelser og godkendelser fra 2007-2017, men er mest relevant for godkendelser indtil 2011, da disse kan opnå betydelige udvidelser.

Udvidelsen ifølge § 17 begrænses primært af kravet om uændret emission af ammoniak – men i nogle tilfælde kan krav om maks. 350 kg tilvækst pr. stiplads og uændret kg svin på stald begrænse udvidelsesmulighederne.

Anmelderordning for skift i dyretype er alene baseret på dyrenheder og så restriktiv, at det ikke har været nødvendigt at stille krav om emissionsberegninger. Den er velegnet til mindre justeringer, fx inddragelse af en poltestald til smågrise på grund af den stigende kuld størrelse.

Før en eventuel anmeldelse skal man vurdere, om man vil være bedre stillet ved at få opdateret sin godkendelse ifølge den nye husdyrlov fremfor at bruge anmeldeordningerne.

# Referencer

[1]	Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. Nr. 865 á 23. juni 2017. Miljø og Fødevareministeriet.
-----	---

//LISH//



Tlf.: 33 39 45 00

[svineproduktion@seges.dk](mailto:svineproduktion@seges.dk)

Ophavsretten tilhører SEGES. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.